

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoE/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814204024
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8814204024.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advocate s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: S. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. B.L. XXXX/XX, XXX XX E. L. P., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., Exekútorský úrad so sídlom Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, o vymoženie 781,69 eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 9Er/437/2014-16 zo dňa 27.1.2015, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Vymáha sa plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy, kde rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Exekučný súd preskúmal prijateľnosť rozhodcovskej doložky uzatvorenej samostatne v rozhodcovskej zmluve zo dňa 23.11.2011, ktorú uzatvorili medzi sebou oprávnený a povinný. Z textu rozhodcovskej zmluvy vo forme tlačiva súdu vyplývalo, že ide o rovnaký typ zmluvy, aký veriteľ používa opakovane pri fyzických osobách. Ide o zmluvy, ktoré boli vopred veriteľom pripravené pre veľký počet dlžníkov, ktorí pri uzatváraní nemohli ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Rozhodcovská zmluva uzavretá medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom je typizovanou, štandardnou zmluvou, ktorá sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a bolo obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy nemal možnosť zmeniť. V rozhodcovskej zmluve došlo iba k dopísaniu osobných údajov povinného, dátumu a miesta podpísania. Takto vypísané tlačivá nie je možné považovať za individuálne dojednané zmluvné podmienky, a to ani v prípade rozhodcovskej zmluvy. Exekučný súd sa zaoberal aj ustanovením rozhodcovskej zmluvy vo forme vyhlásenia dlžníka, z ktorého vyplýva, že bol osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva neobsahuje kvalifikované vysvetlenie dôsledkov rozhodcovského konania, poukázania na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde. Čo sa týka možnosti, že o sporoch, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere z dňa 23.11.2011 môže rozhodnúť aj príslušný súd Slovenskej republiky, podľa súdu prvého stupňa uvedená možnosť výberu je len zdanlivá. Rozhodcovská doložka znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ už pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. V rámci modelu spotrebiteľskej zmluvy je to zvyčajne veriteľ, kto dá návrh na začatie konania proti spotrebiteľovi, ktorý získal služby. Veriteľ môže na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Ak rozhodcovská doložka dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Exekučný súd sa zaoberal

prijateľnosťou rozhodcovskej zmluvy a skonštatoval, že v danom prípade neboli splnené podmienky jej prijateľnosti. Prvostupňový súd dospel k názoru, že rozhodcovská doložka v znení ako je uvedená v rozhodcovskej zmluve, v zmysle ktorej môže byť spotrebiteľovi nanútená právomoc rozhodcovského súdu je neplatná, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto rozhodcovský rozsudok predstavuje nulitný právny akt. Týmto je daný rozpor exekučného titulu so zákonom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Vytýka súdu prvého stupňa, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z neúplného zistenia skutkového stavu veci. Exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmavacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale citované ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu tak, ako ich vyžaduje ustanovenie § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). V prípade, ak súd na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Oprávnený s povinným uzatvorili rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Na základe vyššie popísaného skutkového stavu a jeho právneho posúdenia navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie bez zopakovania, či dopĺňovania dokazovania a urobil tak bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 213 ods. 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd bol viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nie je oprávnený uznesenie preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p). Po takomto preskúmaní napadnutého uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu oprávneného nie je možné vyhovieť.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvého stupňa aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 146/2011, 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011).

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo potrebné vyriešiť v prvom rade právnú otázku, či a v akom rozsahu je preskúmateľný právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu, v ktorom je neplatná rozhodcovská zmluva, ktorá by mala zakladať jeho právomoc.

Je nepochybné, že zmluva o úvere zo dňa 23.11.2011 podpísaná medzi oprávneným a povinnou je zmluvou spotrebiteľskou. Pre konečné rozhodnutie odvolacieho súdu má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.) neplatná.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu SR prejednávajúcu danú problematiku. Napríklad v uznesení sp. zn. 6Cdo 1/2012 zo dňa 21.03.2012 Najvyšší súd SR zaujal názor, že oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti

s existenciou rozhodcovskej zmluvy resp. jej neplatnosťou nebránia ust. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z. z.. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty, než spotrebiteľ. Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci, v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu, alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy, podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu, alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy, a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúcim materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu. Takouto skutočnosťou spôsobujúcou neplatnosť rozhodcovskej zmluvy je aj neprijateľnosť zmluvného ustanovenia o rozhodcovskej doložke z dôvodu, že táto spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného.

V rozhodcovskej zmluve uzatvorenej dňa 23.11.2011 sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory budú riešené pred a) Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, b) príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu.

Vychádzajúc z ustanovenia § 53 ods. 1, 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka v znení účinnom už aj v čase uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy medzi účastníkmi konania, nesmú spotrebiteľské zmluvy obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve je dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní pred rozhodcom, ktorého sídlo je neprijateľne vzdialené od bydliska spotrebiteľa.

Rozhodcovská zmluva, či rozhodcovská doložka nesmú zhoršovať postavenie spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní v porovnaní s jeho základnými právami v súdnom konaní. Jedným z týchto práv je aj právo na ústne prejednanie veci pred všeobecným súdom spotrebiteľa, ak je v postavení odporcu (§ 84, § 85 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci si zmluvné strany dohodli alternatívnu právomoc rozhodcovského súdu, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky spĺňa podmienku neprimeraného (nekalého) zmluvného ustanovenia, pretože zakladá právomoc na rozhodnutie rozhodcovského súdu so sídlom v Bratislave, ktoré je vzdialené od miesta bydliska povinnej (E. L. P.) viac ako 450 km, a tým spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ust. § 26 ods. 1 z. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní predpokladá ústne pojednávanie pred rozhodcovským súdom, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak, alebo pokiaľ rozhodcovský súd nerozhodne, že konanie bude písomné. Zmluvné ustanovenie vylučujúce ústne pojednávanie rozhodcovského súdu, ktoré nebolo individuálne dohodnuté, či aj teoretická možnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu, že konanie bude písomné, zhoršujú postavenie spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním a zväčšuje rozsah nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012.) Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá na danú vec aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine. Nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu. To je aj prípad typových

rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Za individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy treba považovať také, ktorému predchádzalo poučenie spotrebiteľa o právnych dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy so zameraním na zhoršenie procesných práv a povinností v neprospech spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním. Spotrebiteľovi musí byť daná reálne možnosť voľby, či prijme alebo neprijme rozhodcovskú zmluvu. Voľba spotrebiteľa v prospech všeobecného súdu nesmie byť spojená s možnosťou neuzavretia samotnej spotrebiteľskej zmluvy. Veriteľ (dodávateľ) musí splnenie týchto podmienok individuálneho dojednania rozhodcovskej zmluvy v prípade pochybností preukázať (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka), inak sa nepovažuje rozhodcovská zmluva za individuálne dojednanú.

Ani zo zmluvy o úvere, ani z rozhodcovskej zmluvy, ale ani z ďalších listín, ktoré mal rozhodcovský súd a exekučný súd k dispozícii nevyplyva, že povinný pred podpisom zmluvy bol oprávneným takto poučený. Nepostačuje pritom predformulované vyhlásenie v rozhodcovskej zmluve, podľa ktorého dlžník s uzatvorením tejto zmluvy súhlasí a bol pred uzavretím tejto zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy. V dôsledku toho nastupuje zákonom stanovená domnienka, že takto dohodnutá rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú (§ 53 ods. 2, 3 OZ). Takto dojednaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného ako spotrebiteľa.

Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky je daná tým, že sídlo rozhodcovského súdu nie je totožné so sídlom všeobecného súdu spotrebiteľa, a už vôbec nemá sídlo na inom mieste výhodnejšom pre spotrebiteľa. V preskúmvanej veci všeobecným súdom povinnej je Okresný súd Vranov nad Topľou. Sídlo rozhodcovského súdu je v Bratislave, kde má sídlo aj oprávnený.

Pokiaľ rozdiel v procesných právach a povinnostiach vyplývajúcich z dojednania rozhodcovskej doložky v porovnaní s právami a povinnosťami podľa Občianskeho súdneho poriadku, týkajúcich sa sídla rozhodcu, spôsobuje výraznú nerovnosť v neprospech spotrebiteľa, jedná sa o neprijateľnú, a preto neplatnú rozhodcovskú doložku (§ 53 ods. 5 OZ).

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 04.06.2009 vyslovujúce stanovisko, podľa ktorého vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle Smernice (93/13/EHS), ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, splňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska Smernice 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá. Teda podľa stanoviska Súdneho dvora splňa v zmysle Smernice všetky podmienky nekalosti (neprijateľnosti) už len dojednanie, že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v obvode ktorého má dodávateľ sídlo, a teda nie všeobecný súd spotrebiteľa.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.